

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**SAMARQAND DAVLAT VETERINARIYA MEDITSINASI, CHORVACHILIK
VA BIOTEXNOLOGIYALAR UNIVERSITETI**

“TASDIQLAYMAN”

Samarqand davlat veterinariya
meditsinasi, chorvachilik va
biotexnologiyalar universiteti rektori
X.B. Yunusov

2024-yil “08” 08

PARRANDALARNING YUQUMSIZ KASALLIKLARI

FANINING O'QUV DASTURI

Bilim sohasi: 800000 – Qishloq, o'rmon, baliq xo'jaligi va veterinariya

Ta'lim sohasi: 840000 – Veterinariya

Mutaxassislik: 70840110 – Parranda kasalliklari

Samarqand 2024

Fan/modul kodi PYK1108		O'quv yili 2024-2025	Semestr 1	ECTS – Kreditlar 8	
Fan modul turi Majburiy		Ta'lim tili O'zbek		Haftadagi dars soatlari 4	
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)		Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Parrandalarning yuqumsiz kasalliklari	120		120	240
2.	I. Fanning mazmuni <p>Fanni o'qitishdan maqsad - “Parrandalarning yuqumsiz kasalliklari” fanining o'qitishdan maqsad – talabalarda parrandalarning nafas, ovqat hazm qilish, modda almashinuvi buzilishlari va ko'payish organlari kasalliklarining kelib chiqish sabablari, rivojlanish mexanizmi, simptom va sindromlari, tashxis qo'yishda informativ ma'lumot beruvchi gemotologik testlarning ahamiyati hamda davolash va oldini olishning ilmiy asoslangan zamonaviy usullari bo'yicha nazariy va amaliy bilimlarni shakllantirishdan iborat.</p> <p>Fanning vazifasi – nazariy bilimlar, amaliy ko'nikmalar, parrandalarning nafas, ovqat hazm qilish, ko'payish organlarining kasalliklari, zaharlanishlar, modda almashinuvi buzilishlarini etiologiyasi, klinik belgilari, patanatomik o'zgarishlari, diagnozi, davolash va oldini olishni bilish va ularni bajarishda uslubiy yondoshuv hamda ilmiy dunyo qarashini shakllantirish asosida nazariy-amaliy bilimlarni uzviylik va uzluksizlikda o'rgatishdan iborat.</p> <p style="text-align: center;">II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)</p> <p style="text-align: center;">II.1. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:</p> <p>1-mavzu. Parrandalarni yoshiga qarab saqlash va oziqlantirish sharoitlari</p> <p>Parrandalar organizmining anatomo-fiziologik xususiyatlari va yoshiga qarab saqlash va oziqlantirish sharoitlari. Parrandalarda saqlash va oziqlantirishning tashkil etilishi. Saqlash sharoiti va oziqlantirishni buzilishidan kelib chiqadigan kasalliklari, tashxisi va qiyosiy tashxisi hamda davolash va oldini olish usullari.</p> <p>2-mavzu. Parrandalarning nafas tizimi kasalliklarini davolash va oldini olish usullari</p> <p>Parrandalar organizmining anatomo-fiziologik xususiyatlari. Parrandalarda nafas tizimi kasalliklarining etiopatogenezi va klinik belgilari. Rinit, bronxit, laringit, bronxopnevmoniya, sinusit, kasalliklarning tashxisi va qiyosiy tashxisi hamda davolash va oldini olish usullari.</p>				

3-mavzu. Aerosakkulit, teri osti emfizemasi

Aerosakkulit, teri osti emfizemasining tarqalishi, parrandachilikka keltiradigan iqtisodiy zarari, etiologiyasi, diagnostikasi, kasallikning kechish xususiyatlari, simptom va sindromlari, diagnozi va differensial diagnozi, patologoanatomik o'zgarishlari. Kasallikning davolash va guruhli oldini olishning zamonaviy usullari.

4-mavzu. Stomatitni davolash va oldini olish usullari

Stomatitning ta'rifi va asosiy sabablari. Tarqalishi, parrandachilikka keltiradigan iqtisodiy zarari, etiologiyasi, diagnostikasi, kasallikning kechish xususiyatlari, simptom va sindromlari, diagnozi va differensial diagnozi, patologoanatomik o'zgarishlari. Kasallikning davolash va guruhli oldini olishning zamonaviy usullari.

5- mavzu. Ingluvitni davolash va oldini olish usullari

Ingluvitning ta'rifi va asosiy sabablari. Tarqalishi, parrandachilikka keltiradigan iqtisodiy zarari, etiologiyasi, diagnostikasi, kasallikning kechish xususiyatlari, simptom va sindromlari, diagnozi va differensial diagnozi, patologoanatomik o'zgarishlari. Kasallikning davolash va guruhli oldini olishning zamonaviy usullari.

6- mavzu. Jig'ildonning va oshqozon tiqilishini davolash va oldini olish usullari

Jig'ildon tiqilishining ta'rifi va asosiy sabablari. Tarqalishi, parrandachilikka keltiradigan iqtisodiy zarari, etiologiyasi, diagnostikasi, kasallikning kechish xususiyatlari, simptom va sindromlari, diagnozi va differensial diagnozi, patologoanatomik o'zgarishlari. Kasallikning davolash va guruhli oldini olishning zamonaviy usullari.

7-mavzu. Kutikulit va ichaklar invaginasiyasini davolash va oldini olish usullari

Kutikulit va ichaklar invaginasiyasining ta'rifi va asosiy sabablari. Tarqalishi, parrandachilikka keltiradigan iqtisodiy zarari, etiologiyasi, diagnostikasi, kasallikning kechish xususiyatlari, simptom va sindromlari, diagnozi va differensial diagnozi, patologoanatomik o'zgarishlari. Kasallikning davolash va guruhli oldini olishning zamonaviy usullari.

8-mavzu. Dispepsiyaning davolash va oldini olish usullari

Dispepsiyaning ta'rifi, sabablari, rivojlanishi va klinik belgilari. Tarqalishi, parrandachilikka keltiradigan iqtisodiy zarari, etiologiyasi, diagnostikasi, kasallikning kechish xususiyatlari, simptom va sindromlari, diagnozi va differensial diagnozi, patologoanatomik o'zgarishlari. Kasallikning davolash va guruhli oldini olishning zamonaviy usullari.

9-mavzu. Gastroenteritni davolash va oldini olish usullari

Gastroenteritning ta'rifi va asosiy sabablari. Tarqalishi, parrandachilikka keltiradigan iqtisodiy zarari, etiologiyasi, diagnostikasi, kasallikning kechish xususiyatlari, simptom va sindromlari, diagnozi va differensial diagnozi, patologoanatomik o'zgarishlari. Kasallikning davolash va guruhli oldini olishning zamonaviy usullari.

10-mavzu. Kloasitni davolash va oldini olish usullari

Kloasitning ta'rifi va asosiy sabablari. Tarqalishi, parrandachilikka keltiradigan iqtisodiy zarari, etiologiyasi, diagnostikasi, kasallikning kechish xususiyatlari, simptom va sindromlari, diagnozi va differensial diagnozi, patologoanatomik o'zgarishlari. Kasallikning davolash va guruhli oldini olishning zamonaviy usullari.

11-mavzu. Sariqlik peritoniti, ovarit, salpingoperitonitni davolash va oldini olish usullari

Sariqlik peritoniti, ovarit, salpingit, salpingoperitonitning ta'rifi, sabablari va rivojlanishi. Tarqalishi, parrandachilikka keltiradigan iqtisodiy zarari, etiologiyasi, diagnostikasi, kasallikning kechish xususiyatlari, simptom va sindromlari, diagnozi va differensial diagnozi, patologoanatomik o'zgarishlari. Kasallikning davolash va guruhli oldini olishning zamonaviy usullari.

12-mavzu. Jigar sirrozi, gepatit, yog'li gepatoz va amiloidozli gepatit

Jigar sirrozi, gepatit, yog'li gepatoz va amiloidozli gepatit kasalliklarining tarqalishi, parrandachilikka keltiradigan iqtisodiy zarari, etiologiyasi, diagnostikasi, kasallikning kechish xususiyatlari, simptom va sindromlari, diagnozi va differensial diagnozi, patologoanatomik o'zgarishlari. Kasallikning davolash va guruhli oldini olishning zamonaviy usullari.

13-mavzu. Parrandalarda modda almashinuvi buzilishlarining diagnostikasi, davolash va oldini olish usullari. Retinol yetishmovchiligi

Parrandalarda modda almashinuvi buzilishlarining turlari va tarqalishi. Retinol yetishmovchiligining ta'rifi, sabablari, rivojlanishi va klinik belgilari. Tarqalishi, parrandachilikka keltiradigan iqtisodiy zarari, etiologiyasi, diagnostikasi, kasallikning kechish xususiyatlari, simptom va sindromlari, diagnozi va differensial diagnozi, patologoanatomik o'zgarishlari. Kasallikning davolash va guruhli oldini olishning zamonaviy usullari.

14-mavzu. D gipovitaminozning diagnostikasi, davolash va oldini olish usullari

D gipovitaminozning ta'rifi va asosiy sabablari. Tarqalishi, parrandachilikka keltiradigan iqtisodiy zarari, etiologiyasi, diagnostikasi, kasallikning kechish xususiyatlari, simptom va sindromlari, diagnozi va differensial diagnozi, patologoanatomik o'zgarishlari. Kasallikning davolash va guruhli oldini olishning zamonaviy usullari.

SamDVMCHBU "Parranda, haliq, asalari va mo'yнали hayvonlar kasalliklari" kafedrası dotsenti S.B.Eshburiyev tomonidan "Parrandalarning yuqumsız kasalliklari" fanidan tayyorlangan fan dasturiga

TAQRIZ

O'quv dastur 70840110 - Parranda kasalliklari magistratura mutaxassisligi uchun "Parrandalarning yuqumsız kasalliklari" fanidan tayyorlangan bo'lib, uning tarkibida o'quv fanining dolzarbligi va oliy kasbiy ta'limdagi o'mi. o'quv fanining maqsadi va vazifalari, asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari), amaliy va laboratoriya mashg'ulotlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalur, mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar, asosiy va qo'shimcha o'quv adabiyotlari hamda axborot manbalari ro'yxati ko'rsatilgan

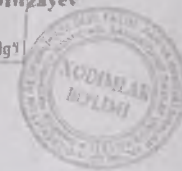
O'quv dasturining asosiy qismida fanning nazariy mashg'ulotlari mazmuni, parrandalarda kuzatiladigan yuqumsız kasalliklar, ularda kasalliklarning kechish xususiyatlari, nafas va ovqat hazm tizimi, asab tizimi vako'payish tizimi organlari kasalliklari, zaharlanishlari, parrandalarning modda almashinuvi buzilishi kasalliklarining ta'rifi, kelib chiqish sabablari, rivojlanish mexanizmi, simptom va sindromlari, tashxisi va qiyosiy tashxisi hamda davolash va oldini olishning ilmiy asoslangan zamonaviy usullari kabi fandan amaliy va laboratoriya mashg'ulotlarni tashkil etish bo'yicha tavsiyalar hamda va mustaqil ishni tashkil etishning shakli va mazmuni, tavsiya etilayotgan mustaqil ishlarning mavzulari bayon etilgan.

Umuman olganda "Parrandalarning yuqumsız kasalliklari" fanidan yozib tayyorlangan dastur hozirgi davr va mutaxassislik bo'yicha malaka talablariga javob beradi deb hisoblayman

Dastur ilmiy va uslubiy jihatdan DTS talablariga javob heradi deb hisoblayman. Ushbu dastur "Ta'lim to'g'risida"gi qonun hamda "Kadrlar tayyorlash" milliy dasturini ijro etishga amaliy mos kelishini ta'kidlagan holda belgilangan talablarga javob beradi deb hisoblayman va tasdiqlash hamda chop etish uchun tavsiya etaman

Sharof Rashidov nomidagi
Samarqand davlat universiteti
Biokimyo instituti Zoologiya
kafedrası dotsenti, b.f.f.d.(PhD)

ning imzosini
O'. Mirzayev
Sharof Rashidov nomidagi
SamDU xodimlar bo'limi boshlig'i

Samarqand davlat veterinariya meditsinasi chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti "Parranda, baliq, asalari va mo'ynali hayvonlar kasalliklari" kafedrasida dotsenti S.B.Eshburiyev tomonidan "Parrandalarning yuqumsiz kasalliklari" fanidan tayyorlangan fan dasturiga

TAQRIZ

O'quv dastur 70840110 - Parranda kasalliklari magistratura mutaxassisligi uchun "Parrandalarning yuqumsiz kasalliklari" fanidan tayyorlangan bo'lib, uning tarkibida o'quv fanining dolzarbligi va oliy kasbiy ta'limdagi o'rni, o'quv fanining maqsadi va vazifalari, asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari), amaliy va laboratoriya mashg'ulotlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar, mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar, asosiy va qo'shimcha o'quv adabiyotlari hamda axborot manbalari ro'yxati ko'rsatilgan.

O'quv dasturining asosiy qismida faning nazariy mashg'ulotlari mazmuni, parrandalarda kuzatiladigan yuqumsiz kasalliklar, kasalliklarning kechish xususiyatlari, nafas va ovqat hazm tizimi, asab tizimi va ko'payish tizimi organlari kasalliklari, zaharlanishlari, parrandalarning modda almashinuvi buzilishi kasalliklarining ta'rifi, kelib chiqish sabablari, rivojlanish mexanizmi, simptom va sindromlari, tashxisi va qiyosiy tashxisi hamda davolash va oldini olishning ilmiy asoslangan zamonaviy usullari kabi fandan amaliy va laboratoriya mashg'ulotlarini tashkil etish bo'yicha tavsiyalar hamda va mustaqil ishm tashkil etishning shakli va mazmuni, tavsiya etilayotgan mustaqil ishlarning mavzulari bayon etilgan.

Umuman olganda "Parrandalarning yuqumsiz kasalliklari" fanidan yozib tayyorlangan dastur hozirgi davr va mutaxassislik bo'yicha malaka talablariga javob beradi deb hisoblayman.

Dastur ilmiy va uslubiy jihatdan DTS talablariga javob beradi deb hisoblayman. Ushbu dastur "Ta'lim to'g'risida"gi qonun hamda "Kadrlar tayyorlash" milliy dasturida belgilangan talablarga javob beradi deb hisoblayman va tasdiqlash hamda chop etish uchun tavsiya etaman.

Samarqand davlat tibbiyot universiteti
"Mikrobiologiya, virusologiya va immunologiya"
kafedrasida dotsenti, b.f.n.

A.M. Vaxidova

IMZOSINI
«TASDIQLAYMAN»
SamDTU Kadrlar bo'limi
boshlig'i

15-mavzu. Tokoferol yetishmovchiligining diagnostikasi, davolash va oldini olish usullari

Tokoferol yetishmovchiligining ta'rifi va asosiy sabablari. Kasallikning rivojlanishi va klinik belgilari. Tarqalishi, parrandachilikka keltiradigan iqtisodiy zarari, etiologiyasi, diagnostikasi, kasallikning kechish xususiyatlari, simptom va sindromlari, diagnozi va differensial diagnozi, patologoanatomik o'zgarishlari. Kasallikning davolash va guruhli oldini olishning zamonaviy usullari.

16-mavzu. Parrandalarda B₁ gipovitaminozining diagnostikasi, davolash va oldini olishning ilmiy asoslari

B₁ gipovitaminozining kelib chiqishida etiologik omillar. B₁ gipovitaminozining patogenezi va klinikasi. Tarqalishi, parrandachilikka keltiradigan iqtisodiy zarari, etiologiyasi, diagnostikasi, kasallikning kechish xususiyatlari, simptom va sindromlari, diagnozi va differensial diagnozi, patologoanatomik o'zgarishlari. Kasallikning davolash va guruhli oldini olishning zamonaviy usullari.

17- mavzu. Parrandalarda B₂ gipovitaminozining diagnostikasi, davolash va oldini olishning ilmiy asoslari

B₂ gipovitaminozining kelib chiqishida etiologik omillar. gipovitaminozining patogenezi va klinikasi. Tarqalishi, parrandachilikka keltiradigan iqtisodiy zarari, etiologiyasi, diagnostikasi, kasallikning kechish xususiyatlari, simptom va sindromlari, diagnozi va differensial diagnozi, patologoanatomik o'zgarishlari. Kasallikning davolash va guruhli oldini olishning zamonaviy usullari

18- mavzu. Parrandalarda B₄ va B₅ gipovitaminolarning diagnostikasi, davolash va oldini olishning ilmiy asoslari

Parrandalarda B₄ va B₅ gipovitaminolarning kelib chiqishida etiologik omillar. B₄ va B₅ gipovitaminolarning patogenezi va klinikasi. Tarqalishi, parrandachilikka keltiradigan iqtisodiy zarari, etiologiyasi, diagnostikasi, kasallikning kechish xususiyatlari, simptom va sindromlari, diagnozi va differensial diagnozi, patologoanatomik o'zgarishlari. Kasallikning davolash va guruhli oldini olishning zamonaviy usullari

19-mavzu. B₆ va B₁₂ gipovitaminolarning diagnostikasi, davolash va oldini olishning ilmiy asoslari

B₆ va B₁₂ gipovitaminolarning kelib chiqishida etiologik omillar. B₂ guruhi gipovitaminozining patogenezi va klinikasi. Tarqalishi, parrandachilikka keltiradigan iqtisodiy zarari, etiologiyasi, diagnostikasi, kasallikning kechish xususiyatlari, simptom va sindromlari, diagnozi va differensial diagnozi, patologoanatomik o'zgarishlari. Kasallikning davolash va guruhli oldini olishning zamonaviy usullari.

20-mavzu. Parrandalarda mineral modda almashinuvi buzulishlari diagnostikasi, davolash va oldini olishning ilmiy asoslari

Parrandalarda mineral modda almashinuvi buzulishlari kelib chiqishida

etiologik omillar. Kalsiy va fosfor almashinuvi buzulishlari sabablari patogenezini va klinikasi. Tarqalishi, parrandachilikka keltiradigan iqtisodiy zarari, etiologiyasi, diagnostikasi, kasallikning kechish xususiyatlari, simptom va sindromlari, diagnozi va differensial diagnozi, patologoanatomik o'zgarishlari. Kasallikning davolash va guruhli oldini olishning zamonaviy usullari.

21-mavzu. Uratli diatez (podagra)ni davolash va oldini olishning ilmiy asoslari

Uratli diatezning ta'rifi va asosiy sabablari. Tarqalishi, parrandachilikka keltiradigan iqtisodiy zarari, etiologiyasi, diagnostikasi, kasallikning kechish xususiyatlari, simptom va sindromlari, diagnozi va differensial diagnozi, patologoanatomik o'zgarishlari. Kasallikning davolash va guruhli oldini olishning zamonaviy usullari.

22-mavzu. Pat tushishi (alopesiya)ni davolash va oldini olish usullari

Pat tushishi kasalligining ta'rifi va asosiy sabablari. Tarqalishi, parrandachilikka keltiradigan iqtisodiy zarari, etiologiyasi, diagnostikasi, kasallikning kechish xususiyatlari, simptom va sindromlari, diagnozi va differensial diagnozi, patologoanatomik o'zgarishlari. Kasallikning davolash va guruhli oldini olishning zamonaviy usullari.

23-mavzu. Peroz (toyuvchi bo'g'in), pododermatitni davolash va oldini olish usullari

Peroz (toyuvchi bo'g'in), pododermatit kasalligining ta'rifi va asosiy sabablari. Kasallikning rivojlanishi va klinik belgilari. Tarqalishi, parrandachilikka keltiradigan iqtisodiy zarari, etiologiyasi, diagnostikasi, kasallikning kechish xususiyatlari, simptom va sindromlari, diagnozi va differensial diagnozi, patologoanatomik o'zgarishlari. Kasallikning davolash va guruhli oldini olishning zamonaviy usullari.

24-mavzu. Kannibalizm (cho'qishish)ni davolash va oldini olish usullari

Kannibalizm kasalligining ta'rifi va asosiy sabablari. Tarqalishi, parrandachilikka keltiradigan iqtisodiy zarari, etiologiyasi, diagnostikasi, kasallikning kechish xususiyatlari, simptom va sindromlari, diagnozi va differensial diagnozi, patologoanatomik o'zgarishlari. Kasallikning davolash va guruhli oldini olishning zamonaviy usullari.

25-mavzu. Parrandalarning zaxarlanishlari

Parrandalarning kimyoviy birikmalardan zaxarlanishlari. Zaxarli ximikatlardan, pestisidlar, og'ir metal tuzlari bilan zaharlanishlari, klinikasi, diagnostikasi, patologoanatomik o'zgarishlari, davolash va oldini olish usullari. O'simlik mahsulotlaridan zaharlanishlar. Paxta shrotidan zaharlanish klinikasi, diagnostikasi, patologoanatomik o'zgarishlari, davolash va oldini olish usullari. Osh tuzidan

11. Атлас болезней птeц. Бессарабов Б.Ф., Н.К.Сушкова., С.Ю.Садчиков. М.: 2015 год.

12. David E. Swayne, John R. Glisson, Larry R. McDougald, Lisa K. Nolan, David L. Suarez, Venugopal L. Nair, Diseases of Poultry, Wiley-Blackwell; 13 edition, USA, 2013 year.

13. Бессарабов Б.Ф. Болезни сельскохозяйственной птицы. М., 2-е изд., Учебное пособие. Издательство. Лань, 2004 год.

Бессарабов Б.Ф., И.И.Мельникова, Н.К.Сушкова, С.Ю.Садчиков. Болезни птиц. Учебное пособие. Издательство. Лань, 2007 год.

Axborot manbaalari

1. www.gov.uz -O'zbekiston Respublikasi xukumat portal.

2. www.lex.uz -O'zbekiston Respublikasi Qonun xujjatlari Ma'lumotlari milliy bazasi

3. www.Ziyonet.uz.

4. www.veterinariya.medsinasi.uz

5. [www.sea@mail.net21.ru](mailto:sea@mail.net21.ru)

6. [www.veterinary@actavis.ru](mailto:veterinary@actavis.ru)

7. Fan dasturi Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti Kengashining 2024-yil "2"-avgustdagi "12"-sonli bayoni bilan ma'qullangan.

8. **Fan/modul uchun mas'ullar:**
S.B.Eshburiyev – SamDVMCHBU “Parranda, baliq, asalari va mo'ynali hayvonlar kasalliklari” kafedrasini dotsenti, veterinariya fanlari doktori

9. **Taqrizchilar:**
Vaxidova A.M. - Samarqand davlat tibbiyot universiteti “Mikrobiologiya, virusologiya va immunologiya” kafedrasini dotsenti, b.f.n.
Mirzayev O'. - Sharof Rashidov nomidagi Samargand davlat universiteti Biokimyo instituti Zoologiya kafedrasini dotsenti, b.f.f.d.(PhD).

	laborator tekshirishlardan o'tkazish hamda parrandalarning nafas, ovqat hazm qilish, turli zaharlanishlar va modda almashinuvi buzilishi hamda ko'payish organlari kasalliklarini davolashda turli dori vositalarini qo'llay olish <i>ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak; (malaka)</i>
4.	<p>VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ma'ruzalar; • interfaol keys-stadilar; • seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar); • guruhlarda ishlash; • taqdimotlarni qilish; • individual loyihalar; • jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.
5.	<p>VIII. Kreditlarni olish uchun talablar:</p> <p>Joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazoratni muvaffaqiyatli topshirish.</p>
6.	<p>Asosiy adabiyotlar</p> <p>1. Бессарабов Б.Ф. Незаразные болезни птиц. Учебник. – М.: Колос. 2007 год .</p> <p>2. Бакулин В.А. Болезни птиц. Учебник. Санкт Петербург. 2006 год.</p> <p>Qo'shimcha adabiyotlar</p> <p>3. Mirziyoev Sh.M. Yangi O'zbekistonda erkin va faravon yashaylik. Toshkent, "Tasvir" nashriyot uyi, 2021 yil.-52 bet.</p> <p>4. Mirziyoev Sh.M. Insonparvarlik, ezgulik va bunyodkorlik-milliy g'oyamizning poydevoridir. g.Toshkent, "Tasvir" nashriyot uyi, 2021 y. 36 bet.</p> <p>5. Mirziyoev Sh.M. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi. Toshkent, "O'zbekiston" nashriyoti, 2022 y. 416-bet.</p> <p>6. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 28-martdagi "Veterinariya va chorvachilik sohasida davlat boshqaruvi tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-5696 Farmoni.</p> <p>7. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 31-martdagi "Veterinariya va chorvachilik sohasida kadrlar tayyorlash tizimini tubdan takomillashtirish to'g'risida" gi PQ-187-son qarori.</p> <p>8. Norboyev Q.N., Bakirov B.B., Eshburiyev B.M. Hayvonlarning ichki yuqumsiz kasalliklari. Darslik. Samarqand, N-Doba, 2007 yil .</p> <p>9.Bakirov B.B., Ro'ziqulov N.B. Yosh hayvonlar va parrandalarning yuqumsiz kasalliklari. O'quv uslubiy qo'llanma. N-Doba, Samarqand, 2018 yil.</p> <p>10.Болезни рыб, птиц, пчел, пушных зверей, экзотических, зоопарковых и диких животных: метод. указания по выполнению лабораторных работ для специальности 36.05.01 Ветеринария. Сост.: Л.М. Кашковская ФГБОУ ВО «Саратовский ГАУ». – Саратов, 2015 год.</p>

	zaharlanish. Klinikasi, diagnostikasi, patologoanatomik o'zgarishlari, davolash va oldini olish usullari.
	<p>III. Amaliy mashg'ulotlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar</p> <p>III.1. Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Parrandalar organizmining anatomo-fiziologik xususiyatlari. 2. Parrandalarni fiksasiya qilish usullari va ularning ahamiyati. 3. Parrandalarni klinik tekshirish usullari va ularning o'ziga xosligi. 4. Laringotraxeitning tashxisi, davolash va oldini olish usullari. 5. Ingluvitning tashxisi, davolash va oldini olish usullari. 6. Jig'ildonning tiqilishining tashxisi, davolash va oldini olish usullari. 7. Kutikulitning tashxisi, davolash va oldini olish usullarini takomillashtirish. 8. Yosh jo'jalarda dispepsiyaning tashxisi, davolash va oldini olish usullari. 9. Gastroenteritning tashxisi, davolash va oldini olish usullari. 10.Kloasitning tashxisi, davolash va oldini olish tadbirlari rejasini tuzish. 11.Sariqlik peritonitining tashxisi, davolash va oldini olish usullari. 12.Uratli diatez (podagra)ning diagnostikasi, davolash va oldini olish usullari. 13.Pat tushishi (alopesiya)ning diagnostikasi, davolash va oldini olish usullari. 14.Organik birikmalardan zaharlanishlarning diagnostikasi, davolash va oldini olish usullari. 15.Anorganik birikmalardan zaharlanishlarning diagnostikasi, davolash va oldini olish usullari. 16.O'simlik mahsulotlaridan zaharlanishlarning diagnostikasi, davolash va oldini olish usullari. 17.Mog'orlagan oziqalardan zaharlanishlarini aniqlash, davolash va oldini olish usullari. 18.Parrandalarda salpingit va ovaritni aniqlash, davolash va oldini olish. 19.Parrandalarda tuxum hosil bo'lishining anomaliyalari. Tuxum pustlog'i shakllanishidagi kamchiliklar. 20.Parrandalardan qon namunalarini olish, saqlash va uni tekshirishga tayyorlash usullari. 21.Parrandalardan olingan qon namunalarida morfologik tekshirish usullari. 22.Parrandalardan olingan qon namunalarida biokimyoviy tekshirish usullari. 23.Parrandalarda A vitamin yetishmovchiligini aniqlash, klinikasi, etiologiyasi va oldini olish. 24.Parrandalarda D gipovitaminozni aniqlash, klinikasi, etiologiyasi va oldini olish. 25.Parrandalarda E gipovitaminozni aniqlash, klinikasi, etiologiyasi va oldini olish.

	<p>26.Parrandalarda B₁ gipovitaminozni aniqlash, klinikasi, etiologiyasi va oldini olish.</p> <p>27.Parrandalarda B₂ gipovitaminozni aniqlash, klinikasi, etiologiyasi va oldini olish.</p> <p>28.Parrandalarda B₄ gipovitaminozni aniqlash, klinikasi, etiologiyasi va oldini olish.</p> <p>29.Parrandalarda B₅ gipovitaminozni aniqlash, klinikasi, etiologiyasi va oldini olish.</p> <p>30.Parrandalarda B₆ gipovitaminozni aniqlash, klinikasi, etiologiyasi va oldini olish.</p> <p>31.Parrandalarda B₁₂ gipovitaminozni aniqlash, klinikasi, etiologiyasi va oldini olish.</p> <p>32.Parrandalarda raxitni aniqlash, klinikasi, etiologiyasi va oldini olish.</p> <p>33.Parrandalarda ammiakli shapko'rlik (keratokonyunktivit) kelib chiqish sabablari, oldini olish usullari.</p> <p>34.Parrandalarda mineral modda almashinuvi buzilishini aniqlash, klinikasi, etiologiyasi va oldini olish.</p> <p>35.Parrandalarda kannibalizm</p> <p style="text-align: center;">IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar</p> <p style="text-align: center;">Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan topshiriqlar:</p> <p>1.Parrandalar postnatal taraqqiyotidagi bosqich va davrlar.</p> <p>2.Parrandalarni klinik tekshirish usullari va ularning o'ziga xosligi.</p> <p>3.Parrandalarni saqlash va oziqlantirishning innovatsion texnologiyalari</p> <p>4.Parrandalarda yurak-qon tomir tizimining o'ziga xos xususiyatlari.</p> <p>5.Parrandalarda nafas tizimining o'ziga xos xususiyatlari.</p> <p>6.Parrandalarda hazm tizimining o'ziga xos xususiyatlari.</p> <p>7.Parrandalarda nafas tizimi yuqumsiz kasalliklarining tashxisi, davolash va oldini olishning ilmiy asoslari.</p> <p>8.Parrandalarda modda almashinuvidagi o'ziga xoslik.</p> <p>9.Parrandalardan olingan qon va oshqozon suyuqligi namunalarini laborator tekshirishning diagnostik ahamiyati.</p> <p>10.Parrandalarda tuxum hosil bo'lishining buzilishlari</p> <p>11.Veterinariya terapiyasining asosiy tamoyillari.</p> <p>12.Parrandalarning yuqumsiz kasalliklarini davolash va oldini olishda davolash usullari va vositalarini to'g'ri tanlashning ahamiyati.</p> <p>13.Parrandalarning yuqumsiz kasalliklarini davolash va oldini olishda antibiotikoterapiyaning ahamiyati.</p> <p>14.Parrandalarda nafas tizimi kasalliklarini davolash va oldini olish bo'yicha ilm-</p>
--	---

	<p>fan yangiliklari.</p> <p>15.Parrandalarda ovqat hazm qilish tizimi kasalliklarini davolash va oldini olish bo'yicha ilm-fan yangiliklari.</p> <p>16.Parrandalarda modda almashinuvi buzilishi kasalliklarini davolash va oldini olish.</p> <p>17.Parrandalarda gipovitaminozlarni davolash va oldini olish.</p> <p>18.B guruhi gipovitaminozlarining laborator tashxisi va natijalarning ilmiy tahlili.</p> <p>19.Parrandalarda raxitni aniqlash, klinikasi, etiologiyasi va oldini olish.</p> <p>20.Parrandalarda tuxum hosil bo'lishining buzilishi kasalliklari, anomaliyalar.</p> <p>21.Parrandalarda nafas tizimi kasalliklarini davolash va oldini olish usullari.</p> <p>22.Parrandalarda zaharlanish kasalliklarini davolash va oldini olish usullari.</p> <p>23.Parrandalarda stresslarning kelib chiqish sabablari, oldini olish usullari.</p> <p>24.Peroz (toyuvchi bo'g'in)ning tashxisi, davolash va oldini olish usullari.</p> <p>25.Kannibalizm (cho'qishish)ning tashxisi, davolash va oldini olish usullari.</p> <p>26.Parrandalarda nerv tizimi kasalliklarini aniqlash, davolash va oldini olish.</p> <p>27.Yovvoyi qushlarda yuqumsiz kasalliklarni diagnostika qilish, davolash va oldini olish.</p>
3.	<p style="text-align: center;">VI. Ta'lim natijalari / Kasbiy kompetensiyalari</p> <p>Magistr bilishi kerak:</p> <ul style="list-style-type: none"> parrandalar organizmining o'ziga xos anatomofiziologik xususiyatlari, parrandalarning nafas, ovqat hazm qilish va modda almashinuvi buzilishi, oziqalardan zaharlanishlari hamda ko'payish organlari kasalliklarining tarqalishi, iqtisodiy zarari, asosiy sabablari, rivojlanishi, simptom va sindromlari hamda ertachi tashxisi <i>haqida tasavvurga ega bo'lishi; (bilim)</i> ichki yuqumsiz kasalliklar umumiy profilaktikasining nazariy asoslarini, hayvonlarni dispanserlashni, umumiy terapiya asoslari, davolash tamoyillari hamda usullarini, fizioterapiya va terapevtik texnika usullarini, parrandalarni nafas, ovqat hazm qilish va modda almashinuvi buzilishi hamda ko'payish organlari hamda zaharlanish kasalliklariga tekshirishda klinik, gematologik va boshqa laborator tekshirishlar o'tkazish va ularning natijalarini tahlil qilishni, parrandalarning nafas, ovqat hazm qilish, modda almashinuvi buzilishi ko'payish organlari kasalliklarini hamda oziqalardan zaharlanishlarini aniqlash, davolash hamda ularning oldini olish chora-tadbirlarini <i>bilishi va ulardan foydalana olishi; (ko'nikma)</i> to'liq klinik hamda zamonaviy laborator tekshirishlar o'tkazish orqali parrandalarning nafas, ovqat hazm qilish, zaharlanishlar va modda almashinuvi buzilishi hamda ko'payish organlari kasalliklariga to'g'ri tashxis qo'yish, kasal parrandalardan qon olish, patologik materiallar va qonni